

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
बुधवार, दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०२४
(सकाळी १०.०० ते ११.४५ वाजता)

सन २०२३-२०२४ च्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा पुढे सुरु....

खालील मंत्र्यांच्या मागण्यांवर चर्चा होईल.

- १) मुख्यमंत्री
- २) उप मुख्यमंत्री (गृह, विधी व न्याय, जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास, ऊर्जा, राजशिष्टाचार)
- ३) उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन)
- ४) सहकार मंत्री
- ५) महसूल, पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय विकास मंत्री
- ६) वने, सांस्कृतिक कार्य, मस्त्यव्यवसाय मंत्री
- ७) वैद्यकीय शिक्षण, विशेष सहाय्य मंत्री
- ८) उच्च व तंत्रशिक्षण, वस्त्रोद्योग आणि संसदीय कार्य मंत्री
- ९) आदिवासी विकास मंत्री
- १०) ग्रामविकास व पंचायत राज, पर्यटन मंत्री
- ११) कृषी मंत्री
- १२) कामगार मंत्री
- १३) उद्योग मंत्री
- १४) सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री
- १५) सार्वजनिक बांधकाम (सार्व.उपक्रम वगळून) मंत्री
- १६) अल्पसंख्याक विकास व औकाफ, पणन मंत्री
- १७) शालेय शिक्षण, मराठी भाषा मंत्री
- १८) गृहनिर्माण, इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्री

- १९) महिला व बालविकास मंत्री
- २०) क्रीडा व युवक कल्याण, बंदरे मंत्री
- २१) कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता मंत्री
- २२) मदत व पुनर्वसन, आपत्ती व्यवस्थापन मंत्री

(दुपारी १२.०० वाजता)

एक : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे —

- (१) मुख्यमंत्री : "महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोग यांचा दिनांक १ जानेवारी २०२१ ते ३१ डिसेंबर, २०२१ या कालावधीतील सोळावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (२) उप मुख्यमंत्री तथा जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास मंत्री : (क) "महाराष्ट्र कृषणा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांचे सन २०१८-२०१९ व सन २०२१-२०२० या वर्षांचे वार्षिक लेखे व त्यावरील महालेखापाल (लेखापरीक्षा-१) महाराष्ट्र यांचा अलग लेखापरीक्षण अहवाल व त्यावरील महामंडळाचे अनुपालन अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
(ख) "महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई यांचे सन २०२०-२०२१ व सन २०२१-२०२२ या वर्षांचे वार्षिक लेखा अहवाल आणि त्यावरील भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचा अलग लेखापरीक्षा अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

दोन : म.वि.प. नियम १०१ — अ अन्वये विशेष उल्लेख — (असल्यास)

तीन : शासकीय विधेयके —

(क) विधानसभेने संमत केल्यास — विधेयक विचारात घेणे :-

"सन २०२४ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ५ — महाराष्ट्र (पुरवणी) विनियोजन विधेयक, २०२४"

(ख) पुरःस्थापनार्थ :-

"सन २०२४ चे वि.प.वि. क्रमांक १ — महाराष्ट्र खाजगी विद्यापीठे (स्थापना व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२४"

(ग) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे — विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

(१) "सन २०२४ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २ — महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) विधेयक, २०२४"

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, एकनाथराव खडसे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, सचिन अहिर, शशिकांत शिंदे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२४ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २ — महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) विधेयक, २०२४" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(२) "सन २०२४ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४ — मुंबई महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०२४"

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, एकनाथराव खडसे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, सचिन अहिर, शशिकांत शिंदे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२४ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४ — मुंबई महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०२४" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(३) "सन २०२४ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३ — महाराष्ट्र पोलीस (सुधारणा) विधेयक, २०२४"

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, एकनाथराव खडसे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, सचिन अहिर, शशिकांत शिंदे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२४ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३ — महाराष्ट्र पोलीस (सुधारणा) विधेयक, २०२४" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- मध्यंतर -

चार : (क) सर्वश्री अंबादास दानवे, एकनाथराव खडसे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, अॅड.अनिल परब, सर्वश्री शशिकांत शिंदे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, कपिल पाटील, नरेंद्र दराडे, अभिजीत वंजारी, सचिन अहिर, राजेश राठोड, सुधाकर अडबाले, धीरज लिंगाडे, विलास पोतनीस,

जयंत पाटील, किरण सरनाईक, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.सुनिल शिंदे, डॉ.प्रज्ञा सातव, सर्वश्री आमश्या पाडवी, अरुण लाड, जयंत आसगावकर, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"राज्यात निर्माण झालेल्या कायदा सुव्यवस्थेच्या गंभीर प्रश्नामुळे जनतेमध्ये निर्माण झालेली असुरक्षिततेची भावना, पत्रकार व सामाजिक कार्यकर्ते यांच्यावर झालेले भ्याड हल्ले, नागपूर मध्ये पत्रकाराची घरात घुसून गोळी मारून केलेली हत्या, लोकप्रतिनिधींनी पोलीस ठाण्यात केलेला गोळीबार, दहिसर येथे माजी नगरसेवकाची करण्यात आलेली हत्या, महिला, लहान बालिकांवरील लैंगिक अत्याचाराने गाठलेला कळस, खून, बलात्कार, दरोडे, सायबर बुलिंग, सायबर क्राईमच्या गुन्ह्यांमध्ये झालेली भरमसाठ वाढ परिणामी राज्याची प्रतिमा मलिन होत असणे, राजकीय नेत्यांकडे गुंडांचा वावर वाढला असून पुण्यातील कुख्यात गुंडाने मंत्रालयात घेतलेल्या भेटीमुळे नागरिकांमध्ये निर्माण झालेले भितीचे वातावरण, तडीपार गुंडांचा राज्याच्या मुख्यालयात राजरोजसपणे सुरू असलेला वावर, पोलिसांच्या पत्नीचा अपमान होईल असे अशोभनीय व्यक्तव्य लोकप्रतिनिधींकडून करण्यात आल्याने जनतेमध्ये पसरलेला तीव्र संताप, राज्यात ऑर्केस्ट्रॉच्या नावाखाली सर्रासपणे अवैधरित्या डान्सबार सुरू असणे, मुंबई पोलीस दलात व राज्यात पोलिसांची हजारो पदे रिक्त असल्यामुळे कायदा सुव्यवस्थेचा उडालेला बोजवारा व पोलिसांवर पडत असलेला अतिरिक्त ताण, मराठा, ओबीसी, मुस्लीम, लिंगायत, धनगर समाजाच्या आरक्षणप्रश्नी नागरिकांमध्ये असुरक्षिततेची भावना निर्माण करून आरक्षणावरून समाज-समाजामध्ये तेढ निर्माण करणे, राज्यात अंमली पदार्थांचा झालेला सुळसुळाट, पुण्यात अंमली पदार्थांचा मोठ्याप्रमाणात सापडलेला साठा, राज्यात शासनाचे शेतकरी विरोधी धोरण व नैसर्गिक आपत्तीमुळे राज्यातील शेतकरी संकटात सापडला असणे, सोयाबीन, कापूस इत्यादी कृषि मालाची खरेदी हमीभावापेक्षा कमी दराने होत असणे, तक्रार करूनही कारवाई न करता व्यापाऱ्यांना पाठीशी घातले जाणे, सीसीआयच्या जाचक अटींमुळे शेतकऱ्यांचा कापूस अद्याप

विकला न जाणे, केंद्र सरकारच्या आयात-निर्यात धोरणातील धरसोडपणामुळे अनेक शेतीमालाचे दर पडले असणे, निर्यातबंदी करून कांदा उत्पादक शेतकऱ्यांना उध्वस्त करून कर्जबाजारी करणे, कीडरोग प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करण्यात सरकारला आलेले अपयश, ड्रॅगन फ्रुट फळ पीक अनुदानात वाढ करण्याची आवश्यकता, संत्रा, सिताफळ, पेरू, काजू या सारख्या फळ प्रक्रिया उद्योगांना बळ देण्याबाबत शासनाची नकारात्मक भूमिका, पिकविमा कंपन्यांमार्फत शेतकऱ्यांची होणारी लूट, त्यामुळे पीक विमा योजना प्रभावीपणे राबवून शेतकऱ्यांना थेट लाभ मिळवून देण्याची होत असलेली मागणी, अवकाळी पाऊस व गारपिटीने भाजीपाला, गहू, धान, हरभरा, तूर, ज्वारी, बाजरी इत्यादी पिकांचे तसेच आंबा, काजू, संत्रा, केळी, पानपिंपरी या फळबागांचे मोठ्या प्रमाणात झालेले नुकसान, धानाला घोषित झालेला २० हजार रुपयांचा बोनस अद्याप न मिळणे, नियमित कर्जफेड करणाऱ्या शेतकऱ्यांच्या खात्यात ५० हजार रुपये प्रोत्साहनपर अनुदान जमा न होणे, दुधाचे पडलेले दर तसेच दुधाला ५ रुपये अनुदानाची घोषणा हवेत विरणे, छत्रपती शिवाजी महाराज कृषी योजनेची प्रभावीपणे अंमलबजावणी न करणे, राज्यात शेततळ्यांचे उद्दिष्ट पूर्ण न झाल्याने शेतकऱ्यांमध्ये पसरलेले नैराश्य, शेतकरी आत्महत्या रोखण्यास शासनास आलेले अपयश, अपुरी सिंचनाची कामे, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाची रखडलेली भरती, मुंबईच्या समुद्रात छत्रपती शिवाजी महाराजांचे स्मारक बांधण्याच्या कामास होत असलेला विलंब, महागाईमुळे मध्यमवर्गीयांना अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागणे, राज्यातील धरणांमध्ये विशेषतः विदर्भ व मराठवाड्यात पाणीसाठा कमी असल्यामुळे तसेच भूजल पातळी कमी असल्याने निर्माण होत असलेली भीषण पाणी टंचाई, राज्यात सर्वाधिक बेरोजगार २५ ते २९ वयोगटातील असणे, शहरी व ग्रामीण महिलांमध्येही बेरोजगारीचे प्रमाण चिंताजनक असणे, त्यामुळे त्यांच्या उदरनिर्वाहाचा प्रश्न निर्माण होणे, आदिवासी बांधवांपर्यंत योजना पोहोचविण्यास शासनास आलेले अपयश, शासनाच्या विविध विभागात होत असलेला भ्रष्टाचार, अंमलबजावणी संचालनालय (E.D),

निवडणूक आयोग व केंद्रीय अन्वेषण विभाग (C.B.I) इत्यादी स्वायत्त संस्थांचा होत असलेला गैरवापर, जल जीवन मिशन योजनेमध्ये छत्रपती संभाजीनगर, ठाणे, रायगड, पालघर, नगर व इतर जिल्ह्यात झालेली अनियमितता, राज्यातील अंगणवाडी सेविका व आशा वर्करच्या मागण्यांकडे सरकारने दुर्लक्ष करणे, अंगणवाडी सेविकांकरिता घेण्यात आलेल्या मोबाईलमध्ये झालेला कोट्यवधी रूपयांचा तसेच अंत्योदय योजनेतील साडी वाटपात झालेला गैरव्यवहार, सार्वजनिक आरोग्य विभागात औषधांची खरेदी, रुग्णवाहिका तसेच उपकरणांच्या खरेदीत झालेला भ्रष्टाचार, निधीवाटपात करण्यात येत असलेला पक्षपातीपणा, राज्यात वाढत असलेल्या बेकायदा बांधकामाकडे शासनाचे होत असलेले दुर्लक्ष, विदर्भ व उर्वरित महाराष्ट्रातील उद्योग इतर राज्यात जाणे, गेल्या दशकभरात उद्योगधंद्यात झालेली अधोगती, महानंद दुध डेअरी, एन.डी.बी.बी.कडे हस्तांतरित करून इतर राज्यांच्या दावणीला बांधण्याचा घाट घालणे, मिठागरे बुजवून बांधकामांना परवानगी दिल्याने पर्यावरणाचा निर्माण झालेला प्रश्न, विविध भरती प्रक्रियेत उघडकीस आलेला आर्थिक गैरव्यवहार, तलाठी भरती प्रक्रियेत झालेली पेपरफुटी व गैरव्यवहार, विविध यंत्रणांकडून चौकशी सुरू असलेल्या अधिकाऱ्यांना महत्वाच्या ठिकाणी नियुक्ती दिल्यामुळे प्रशासनाचा उडालेला बोजवारा, केंद्र सरकारच्या राजपत्रानुसार महानगरपालिकांच्या आयुक्तांची पदे सनदी अधिकारी म्हणून नामनिर्देशित केलेली असूनही राज्यातील अनेक महानगरपालिकेच्या आयुक्त पदी भाप्रसे अधिकाऱ्यांच्या जागेवर कनिष्ठ अधिकाऱ्यांची नियुक्ती केल्यामुळे भाप्रसे अधिकाऱ्यांचे होत असलेले खच्चीकरण, राज्यात विशेषतः मुंबई महानगरपालिकेमधील विविध कामांमध्ये झालेली अनियमितता, स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणूका घेण्यात सरकारला आलेले अपयश व त्यामुळे राज्याचे झालेले नुकसान, या सर्व प्रश्नांकडे शासनाचे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची भूमिका."

(ख) (मंगळवार, दिनांक २७ फेब्रुवारी, २०२४ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

श्री.प्रविण दरेकर, श्रीमती मनिषा कायंदे, सर्वश्री चंद्रशेखर बावनकुळे, प्रसाद लाड, निरंजन डावखरे, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, राजहंस सिंह, ज्ञानेश्वर म्हात्रे, श्रीकांत भारतीय, प्रविण दटके, प्रा.राम शिंदे, सर्वश्री निलय नाईक, रमेशदादा पाटील, श्रीमती उमा खापरे, सर्वश्री प्रविण पोटे-पाटील, सुरेश धस, वसंत खंडेलवाल, रामराव पाटील, रणजितसिंह मोहिते-पाटील, रमेश कराड, गोपिचंद पडळकर, रामदास आंबटकर, अमरीशभाई पटेल, रामराजे नाईक-निंबाळकर, विक्रम काळे, अमोल मिटकरी, अनिकेत तटकरे, सतीश चव्हाण, अब्दुल्लाह खान दुराणी, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"मागील दिड वर्षांच्या काळात मुंबई शहरामध्ये गृहनिर्माण व गतिशील परिवहन हे मुद्दे प्राधान्याने विचारात घेऊन व विकास हाच केंद्रबिंदू मानून मुंबई शहरात स्मार्ट सिटीच्या उभारणीद्वारे स्थानिकांचे जीवनमान उंचावण्यावर भर देऊन विकासाची नियोजनात्मक व कालबद्ध कामे हाती घेण्यात आली असल्याची बाब निदर्शनास येणे, ७ ठिकाणी एसटीपीच्या प्रकल्पांचे भुमीपूजन होऊन कामेही सुरु झाल्याची बाब निदर्शनास येणे, मुंबई शहरातील ४५० कि.मी.च्या रस्त्यांच्या क्राँक्रीटीकरणाची रुपये ६ हजार कोटी पेक्षा जास्त रक्कमेच्या कामांची निविदा काढण्यात येऊन संबंधित वर्कऑर्डर्स निघाल्यानंतर संबंधित कामांचे भुमीपूजन मा.पंतप्रधानांच्या हस्ते झाले असणे, मेट्रो-२ ए आणि २ बी ची सेवा सुरु झाल्याने पश्चिम द्रुतगती मार्गावरील अंधेरी आणि दहिसरच्यामध्ये वाहतूक कोंडी कमी होऊन मुंबईकरांचा प्रवास सुकर झाल्याचे निदर्शनास येणे, विद्यमान शासनाने मेट्रो प्रकल्पांचे काम जलद गतीने सुरु केल्याने व सन २०२४ ते २०२६ या कालावधीत मेट्रो तसेच कोस्टल रोड प्रकल्प पूर्ण होण्याचे स्वप्न दृष्टीपथास आल्याने मुंबईकरांचे जीवनमान उंचावले असून मुंबईची तकदीर व तसबीर बदलली असल्याची बाब दिसून येणे, मुंबईतील कोळीवाडा आणि गावठाणाकरिता सिमांकन करून वेगळी विकास नियंत्रण नियमावली

तयार करण्याची प्रक्रिया अद्यापही प्रलंबित राहिल्याने मुंबईतील कोळीवाडे व गावठाणांची झालेली दुरावस्था तातडीने विचारात घेण्याची आवश्यकता, मुंबईतील व रेल्वे स्थानकांच्या दोन्ही बाजूकडील झोपडीधारकांच्या पात्रता निश्चितीसाठी एक खिडकी व कालबद्ध स्थलांतरण योजना राबविण्याची तसेच, एसआरए प्रकल्प बाधितांच्या न्यायप्रविष्ट प्रकरणाबाबतीतील शासनाचे धोरण निश्चित करण्याची आवश्यकता, पर्यावरण संतुलन राखण्यासाठी मोजता येईल अशा पॅरामिटरच्या (कॉन्टीटेटीव्ह गोल्सच्या) आधारावर पर्यावरण धोरण आखून कार्यवाही करण्याची आवश्यकता, मुंबईतील भेंडीबाजार, धारावी सारख्या गजबजलेल्या भागाचे पुनरुज्जीवन करण्याच्या दृष्टीने उभारण्यात येणारे एसबीयुटी सारखे गृहनिर्माण प्रकल्प नागरी पुनरुत्थान घडविणारे असल्याचे निदर्शनास येणे, धारावीत डीआरपीपीएल च्या माध्यमातून पुनर्विकास प्रकल्प राबविण्याचे धोरण करण्यात येणे, मुंबईतील ५६ म्हाडा वसाहतींच्या वाढीव सेवा शुल्काची अंदाजे रुपये ४८४ कोटींची रक्कम माफ करण्याचा ऐतिहासिक निर्णय घेण्यात येणे, जुन्या चाळींची व्याख्या बदलून हेरीटेज टीडीआर प्रत्यक्ष अंमलात आला असणे, स्वयं-पुनर्विकासाच्या माध्यमातून गृहनिर्माण प्रकल्प अधिक गतीमान करण्यासाठी मुंबई जिल्हा बँकेकडून देण्यात येणाऱ्या कर्ज मर्यादत वाढ करण्यात आली असणे, स्वयं-पुनर्विकास इमारतीतील मुळ रहिवाशांनाही स्टॅम्प ड्युटीवर सूट देण्याचा निर्णय घेण्यात येणे, स्वयं-पुनर्विकास करताना येणाऱ्या विविध अडचणी/तक्रारी सोडवण्यासाठी जिल्हास्तरीय समितीमध्ये को-ऑप. हौ. फेडरेशनच्या एका सदस्याचा समावेश करण्यात येणे, मुंबईतील ९ मीटर पेक्षा कमी रुंदीच्या रस्त्यावरील गृहनिर्माण संस्थांनाही संपूर्ण चटई क्षेत्राचा लाभ देण्याचा निर्णय घेण्यात येणे, मुंबईतील १४ हजारहून अधिक सेस इमारतींचे त्वरीत स्ट्रक्चरल ऑडिट करून धोकादायक इमारतींच्या पुनर्विकासाला गती देण्याचा निर्णय घेण्यात येणे, सीआरझेडचा कायदा बदलून विकास कामाला गती देण्याचे धोरण, गिरणी कामगारांना घरासाठी पात्र करून घेण्यासाठी सर्वात मोठे अभियान राबविण्यात येणे, एमएमआरडीए क्षेत्रात सहकारी गृहनिर्माण संस्थांच्या पुनर्विकासासाठी मुंबई जिल्हा

बँकेला नोडल एजन्सी म्हणून मान्यता देण्यात येणे, मानीव अभिहस्तांतरण करण्यासाठी स्टॅम्प ड्युटी भरण्यात सुलभता होण्यासाठी मुद्रांक शुल्क अभय योजना सुरु करण्यात येणे, ग्रामीण भागातील शबरी घरकुल योजना शहरातही राबविण्याचा निर्णय घेण्यात येणे, मुंबईतील बीबीडी चाळ पुनर्विकास प्रकल्पांतर्गत त्या परिसरातील अनिवासी झोपडीधारक, स्टॉलधारक यांची पात्रता निश्चित करण्याची प्रक्रिया सुरु असणे, एमएसआरडीसी च्या माध्यमातून वांद्रे रेक्लमेशन येथील २१ एकर भुखंडाचा पुनर्विकास प्रस्तावित असणे, मुंबईतील म्हाडाच्या ३८८ पुनर्रचित इमारतींच्या पुनर्विकासासाठी व म्हाडा वसाहतीत रहाणाऱ्या रहिवाशांच्या ३५ मागण्यांपैकी १६ मागण्यांबाबत सुधारीत शासन निर्णय जारी करण्यात येणे, झोपडपट्टी पुनर्वसनमधील सदनिका हस्तांतरण शुल्कात ५० टक्के कपात करण्याचा निर्णय घेण्यात आला असणे, मुंबईतील झोपडपट्ट्यांचे निर्मुलन करण्याकरिता व धोकादायक इमारतीतील रहिवाशांचे हक्काचे घर मिळविण्याचे स्वप्न साकार करण्याकरिता क्लस्टर विकासाच्या माध्यमातून विविध पुनर्विकास प्रकल्प राबविण्यात येणे, ठाणे शहरात एमआयडीसीच्या अभिन्यासामधील भुखंडावर जगातील सर्वात मोठा क्लस्टर प्रकल्प राबविण्यात येणे, म्हाडाकडून पुनर्विकास होणाऱ्या इमारतीतील रहिवाशांना तसेच, झोपडीधारकांना विकासकाविरुद्ध महारेरामध्ये अपील करण्याचा अधिकार देण्याची आवश्यकता, इमारत पुनर्विकास करताना केलेल्या कराराप्रमाणे तेथील भाडेकरूंना पुनर्विकास प्रकल्प पूर्ण होईपर्यंत बऱ्याच विकासकांकडून भाडे देण्यात येत नसल्याची बाब निदर्शनास येणे, पुनर्विकास करावयाच्या इमारतींचा तात्काळ विकास करण्याची आवश्यकता, मुंबईतील नेहरुनगर व टिळक नगर म्हाडा वसाहतीतील पुनर्विकसित इमारतींना १० ते १५ वर्ष उलटूनही अद्याप भोगवटा प्रमाणपत्र (ओसी) न मिळणे, जिल्हाधिकाऱ्यांच्या हद्दीतील जमिनीवरील धारणाधिकार रुपांतरित करण्याकरिता आकारण्यात येणारे शुल्क जीर्ण इमारतींच्या बाबतीत २.५ टक्के करण्याची आवश्यकता, पोलीस कर्मचाऱ्यांना पुरेशी निवासस्थाने उपलब्ध करून देण्यासाठी दिर्घकालीन, मध्यमकालीन व तात्काळ अशा तीन टप्प्यांवर

उपाययोजना करण्याचा तसेच म्हाडाच्या मदतीने मुंबईतील पोलीस निवासस्थानांचा पुनर्विकास करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला असणे, मुंबईतील २१ मंड्यांचा पुनर्विकास प्रगतीपथावर असून त्यापैकी दोन मंड्यांचे बांधकाम पूर्ण, ६ मंड्यांचे बांधकाम पुर्णत्वाकडे व ७ मंड्यांचे आराखडे मंजूरी साठी सादर असणे, मुंबई मेट्रो लाईन-३ या प्रकल्पाची मार्गिका धारावी येथून जाणार असल्याने त्याकरिता येथील ३,३०८ चौ.मी इतका भुखंड एमएमआरडीएकडे हस्तांतरित करण्यास मान्यता देण्यात येणे, ठाणे-बोरिवली भुयारी मार्गाची निर्मिती करण्याचे धोरण प्रस्तावित असणे, वाशी येथील सध्याच्या २ खाडी पुलांना समांतर अशा तिसऱ्या ६ पदरी खाडी पुलाच्या प्रकल्पाचे काम सुरु असणे, मुंबई-पुणे मिसींग लिंक या ६,७०० कोटी रुपयांच्या प्रकल्पाचे काम सुरु असणे, या सर्व प्रकल्पामुळे वाहतुक कोंडी सुटेल व अपघातांचे प्रमाण कमी होईल तसेच, इंधन व वेळेची बचत होऊन प्रदूषणात घट होईल हे उद्दीष्ट असणे, वर्सोवा-वांद्रे सागरी सेतुची निर्मिती, शिवडी ते न्हावा शेवा या मुंबई पारबंदर प्रकल्पाची निर्मिती यामुळे मुंबईतील वाहतुक सेवा सुलभ होणे, भिवंडी-कल्याण-शिळफाटा रस्त्याच्या सहापदरी रुंदीकरणाच्या कामासाठी ५६१.८५ कोटी रुपयांच्या प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येणे, देवनार डंपींग मध्ये वनस्पतीजन्य सुगंधी फवारणी करून त्या भागातील प्रदूषण व दुर्गंधी कमी करण्यात येणे, मुंबईकरांचा प्रवास वेगवान करण्याकरिता निर्माण करण्यात आलेल्या कोस्टल रोडचे काम अंतिम टप्प्यात असणे, मुंबई व उपनगरातील ठाणे-कल्याण इत्यादी भागातील झोपडपट्यांचे समूळ उच्चाटन करून व पायाभूत सुविधा उभारून पर्यावरणपुरक विकास करण्याच्या दृष्टीने शासनाने केलेली व अधिक गतीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

विधान भवन,
मुंबई,
दिनांक : २७ फेब्रुवारी, २०२४

जितेंद्र भोळे
सचिव (१) (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानपरिषद